ଜୟପୁର ଉନ୍ନୟନ ପ୍ରାଧିକରଣ

ବନାମ

ରାଧେ ଶ୍ୟାମ ଏବଂ ଅନ୍ୟଜଣେ

17 ଫେବୃଆରୀ, 1994

[କେ. ରାମସ୍ୱାମୀ ଏବଂ ଏନ୍. ଭେଙ୍କଟଚଲା, ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତିଦ୍ୱୟ]

ଜମି ଅଧିଗ୍ରହଣ ଅଧିନିୟମ, 1894: ଧାରା 11, 18, 31(3) ଏବଂ (4):

ଜମି ଅଧିଗ୍ରହଣ ଅଧିକାରୀ/ଜିଲ୍ଲାପାଳ - ଅଧିଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଥିବା ଜମି ପାଇଁ କ୍ଷତିପୂରଣ ବଦଳରେ ଜମି ଆବଣ୍ଟନ କରିବାର କ୍ଷମତା - ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରାଯାଇଥିଲା ଜିଲ୍ଲାପାଳଙ୍କ ପାଖରେ କ୍ଷତିପୂରଣ ବଦଳରେ ଅଧିଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଥିବା ଜମି ଆବଣ୍ଟନ କରିବାର କ୍ଷମତା ନାହିଁ - କ୍ଷତିପୂରଣ ବଦଳରେ ଜମି ମଞ୍ଜୁରୀ କରିଥିବା ଅଧିନିର୍ଣ୍ଣୟକୁ ଅସିଦ୍ଧ ବୋଲି ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରାଯାଇଥିଲା - କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ ଏପରି ଏକ ଅଧିନିର୍ଣ୍ଣୟ ଉପରେ ଆପତ୍ତି ଉଠାଯାଇପାରିବ

ରାଜସ୍ଥାନ ଜମି ଅଧିଗ୍ରହଣ ଅଧିନିୟମ, 1953 ର ଧାରା 4(1) ଅନୁଯାୟୀ ଜୟପୁର ସହରର ଯୋଜନାବଦ୍ଧ ବିକାଶ ପାଇଁ 552 ବିଘା ଏବଂ 8 ବିଶ୍ୱାସ ଜମି ଅଧିଗ୍ରହଣ କରି 9 ଜୁନ୍, 1960 ରେ ରାଜସ୍ଥାନ ସରକାର ଏକ ଅଧିସୂଚନା ଜାରି କରିଥିଲେ । ପରେ ଜଣେ C ଙ୍କର ଜମିକୁ 9 ଜାନୁଆରୀ, 1961 ର ଏକ ଅଧିନିର୍ଣ୍ଣୟ ଦ୍ୱାରା ବାଦ ଦିଆଯାଇଥିଲା । ଉତ୍ତରଦାତାମାନେ Cଙ୍କ ଠାରୁ ଜମିର କିଛି ଭାଗ କିଣିଥିଲେ । ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟରେ, ଜମି ଅଧିଗ୍ରହଣ ଅଧିକାରୀ 21 ଜାନୁଆରୀ, 1974ରେ ଏକ ଅଧିନିର୍ଣ୍ଣୟ ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ, ଯେଉଁଥିରେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କୁ ଅଧିନିର୍ଣ୍ଣୟ କରାଯାଇଥିବା କ୍ଷତିପୂରଣ ବଦଳରେ ସେମାନଙ୍କ ଆବଣ୍ଟିତ ଜମିର ମୂଲ୍ୟ ପ୍ରତି 2131.68 ଟଙ୍କା ହ୍ରାସ କରାଯାଇଥିଲା । ଭୂମି ଅଧିଗ୍ରହଣ ଅଧିନିୟମ, 1894ର ଧାରା 18 ଅନୁଯାୟୀ କରାଯାଇଥିବା ବିଚାରାର୍ଥେ ପ୍ରେରଣରେ, ଦେୱାନୀ ଅଦାଲତ ଜମି ଅଧିଗ୍ରହଣ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ଅଧିନିର୍ଣ୍ଣୟକୁ ସୁନିଶ୍ଚିତ କରିଥିଲେ କିନ୍ତୁ ସେଥିରେ କରାଯାଇଥିବା ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ପରିମାଣର କିଛି ଦ୍ୱିଗୁଣିତ ହ୍ରାସକୁ ସଂଶୋଧନ କରିଥିଲେ । ଏହା ପରେ, କିଛି ବ୍ୟକ୍ତି କ୍ଷତିପୂରଣ ବଦଳରେ ଜମି ମଞ୍ଜୁର ପାଇଁ ଆଜ୍ଞାଦେଶ ଆବେଦନ ଦାଖଲ କରିଥିଲେ ଏବଂ ଉତ୍ତରଦାତାମାନେ ଦେୱାନୀ ନ୍ୟାୟାଳୟର ଅଧିନିର୍ଣ୍ଣୟକୁ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରିବା ପାଇଁ ଏକ ନିଷ୍ପାଦନ ଦାଖଲ କରିଥିଲେ ।

କ୍ଷତିପୂରଣ ବଦଳରେ କରାଯାଇଥିବା ସ୍ଥାନ ଆବଣ୍ଟନ ପାଇଁ ଅଧିନିର୍ଣ୍ଣୟର କାର୍ଯ୍ୟକାରିତା ଉପରେ ଅପିଲକାରୀ-ଉନ୍ନୟନ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ ଆପତ୍ତି ଉଠାଇଥିଲେ । ନିଷ୍ପାଦନ ଅଦାଲତ ସେହି ଆପତ୍ତିଟିକୁ ଆଂଶିକ ଭାବେ ସମର୍ଥନ କରିଥିଲେ, କିନ୍ତୁ ଉତ୍ତରଦାତାମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପୁନରୀକ୍ଷଣ କରାଯିବା ପରେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟର ଦୁଇ ଜଣିଆ ବିଚାରପତିଙ୍କ ବିଚାରପୀଠ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରିଥିଲେ ଯେ ଅଧିନିର୍ଣ୍ଣୟର କାର୍ଯ୍ୟକାରିତାର ଆପତ୍ତି ଉଠାଇବାକୁ ଅପିଲକାରୀଙ୍କ ପାଖରେ ଅନୁମତି ନାହିଁ ।

ଏହି ଅଦାଲତରେ କରାଯାଇଥିବା ଅପିଲରେ ଅପିଲକାରୀ-ଉନ୍ନୟନ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ତରଫରୁ ଯୁକ୍ତି ଦର୍ଶାଯାଇଥିଲା ଯେ କ୍ଷତିପୂରଣ ବଦଳରେ ଅଧିଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଥିବା ଜମିର କିଛି ଅଂଶ ଆବଣ୍ଟନ କରିବାର କୌଣସି ଅଧିକାରିତା ଜମି ଅଧିଗ୍ରହଣ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ପାଖରେ ନାହିଁ ଏବଂ ତେଣୁ, ସେହି ପରିମାଣର ଅଧିନିର୍ଣ୍ଣୟ ଏକ ଅସିଦ୍ଧତା ଅଟେ; ଯାହା ଉପରେ ସେହି ଅଧିନିର୍ଣ୍ଣୟର କାର୍ଯ୍ୟକାରିତା ସମେତ ଯେକୌଣସି ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ ଆପତ୍ତି ଉଠାଯାଇପାରିବ ।

ଉତ୍ତରଦାତାମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଏହା ଯୁକ୍ତି କରାଯାଇଥିଲା ଯେ (i) ଜମି ଅଧିଗ୍ରହଣ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 31(4) ଅନୁଯାୟୀ, ଜମି ଅଧିଗ୍ରହଣ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ପାଖରେ ଜମି ମାଲିକମାନଙ୍କ ସହ ଏକ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିବାକୁ କ୍ଷମତା ଥିଲା ଯାହାର କୌଣସି ସୀମା ନଥିଲା, ଯଦିଓ ଧାରା 31 ର ଉପ-ଧାରା (3) ରେ ସମାନ ସୀମା ଦେଖିବାକୁ ମିଳିଥିଲା । ତେଣୁ, କ୍ଷତିପୂରଣ ବଦଳରେ ଜମି ଆବଣ୍ଟନ ପାଇଁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ପ୍ରଦାନ କରୁଥିବା ଅଧିନିର୍ଣ୍ଣୟ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ବୈଧ ଥିଲା; ଏବଂ (ii) ଅଧିନିର୍ଣ୍ଣୟକୁ ଚୂଡ଼ାନ୍ତ ହେବାକୁ ଅନୁମତି ଦେବା ପରେ, କାର୍ଯ୍ୟକାରିତା ପକ୍ଷରେ ଜିଲ୍ଲାପାଳଙ୍କ ଅଧିନିର୍ଣ୍ଣୟର ନ୍ୟାୟିକ ଅଧିକାରିତାର ଅଭାବ କିମ୍ବା ଅବୈଧତାର ବିବାଦ ଉଠାଇବାକୁ ଅପିଲକାରୀ ଉନ୍ମୁକ୍ତ ନଥିଲେ ।

ଅପିଲଗୁଡ଼ିକୁ ଅନୁମତି ପ୍ରଦାନ କରି, ନ୍ୟାୟାଳୟ

ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରିଥିଲେ: 1. ଏହି ଅଧିନିୟମର ଯୋଜନାରେ, ଜମି ଅଧିଗ୍ରହଣ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ପାଖରେ କ୍ଷତିପୂରଣ ବଦଳରେ ଅଧିଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଥିବା ଜମିର ଏକ ଅଂଶର ଦଖଲ ଦାବି କରିବା ପାଇଁ ପୂର୍ବତନ ମାଲିକଙ୍କ ଉପରେ କୌଣସି ଆଇନଗତ ଦାବି କିମ୍ବା ଅଧିକାର ସୃଷ୍ଟି କରିବାର କୌଣସି କ୍ଷମତା ନାହିଁ । ଯଦି ଜମି ଅଧିଗ୍ରହଣ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ଏପରି କ୍ଷମତାକୁ ପ୍ରୟୋଗ କରାଯାଏ, ତେବେ ଏହା ସାର୍ବଜନୀନ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ପାଇଁ ଆତ୍ମ-ବିଫଳ ଏବଂ କ୍ଷତିକାରକ ହେବ ।

2. ଧାରା 31 ର ଉପଧାରା (4) ର ପଠନ ସୂଚିତ କରେ ଯେ ଜମି ଅଧିଗ୍ରହଣ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ପାଖରେ କ୍ଷତିପୂରଣ ବଦଳରେ ଅଧିଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଥିବା ଜମି କିମ୍ବା ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଜମି ଦେବା ପାଇଁ କୌଣସି କ୍ଷମତା କିମ୍ବା ଅଧିକାରିତା ନାହିଁ । ଯଦିଓ କ୍ଷତିପୂରଣ ପ୍ରଦାନ ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ଉପଧାରା (4) ତାଙ୍କୁ କ୍ଷମତା ପ୍ରଦାନ କରିଥାଏ, ଏହା କ୍ଷତିପୂରଣ ବଦଳରେ କୌଣସି ଜମି ଦେବାକୁ ତାଙ୍କୁ କ୍ଷମତା ପ୍ରଦାନ କରେ ନାହିଁ । ଉପଧାରା (3) ସ୍ୱଷ୍ଟ ଭାବେ "କେବଳ ପ୍ରତିବଦଳରେ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଜମି ଆବଣ୍ଟନ କରିବା" କ୍ଷମତା ପ୍ରଦାନ କରିଥାଏ । ଅନ୍ୟ ଶବ୍ଦରେ କହିବାକୁ ଗଲେ, ଧାରା 31 (3) ବ୍ୟତୀତ କ୍ଷତିପୂରଣ ବଦଳରେ ଅଧିଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଥିବା ଜମି ଆବଣ୍ଟନ ପାଇଁ, ତାହା ମଧ୍ୟ କେବଳ ସୀମିତ ଆଗ୍ରହ ଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ଆବଣ୍ଟନ ପାଇଁ ଏହା ଆଇନଗତ ବାଧ୍ୟ ନୁହେଁ ।

2.1. ଏହା କହିବା ଠିକ୍ ନୁହେଁ ଯେ କ୍ଷତିପୂରଣ ପ୍ରଦାନ କରିବା ସମୟରେ ଧାରା 31ର ଉପଧାରା (3) ଅନୁଯାୟୀ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ସୀମିତ କ୍ଷମତା ଠାରୁ ଜିଲ୍ଲାପାଳଙ୍କର ଅଧିକ କ୍ଷମତା ରହିଛି କାରଣ ତାହା ଅଧୀନରେ ପରିକଳ୍ପିତ ଯୋଜନାର ଏହା ବିପରୀତ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବ ଏବଂ ଏହାର ଫଳସ୍ୱରୂପ ସାର୍ବଜନୀନ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ବିଫଳ ହେବ ।

3. ଧାରା 11 ଦ୍ୱାରା ଜିଲ୍ଲାପାଳଙ୍କୁ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା କ୍ଷମତା ବ୍ୟତୀତ ଅନ୍ୟ କୌଣସି କ୍ଷମତାକୁ ଧାରା 11 ଅନ୍ତର୍ନିହିତ ଭାବରେ ବାଦ ଦେଇଥାଏ ।

4. ଯାହା କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହୋଇପାରିବ ତାହା ହେଉଛି ଧାରା 26(2) ଅନୁଯାୟୀ କେବଳ ଏକ ଅଧିନିର୍ଣ୍ଣୟ, ଯଥା, ପ୍ରଦତ୍ତ ରାଶି କିମ୍ବା ଅଧିଗ୍ରହଣ ହୋଇଥିବା ଜମିଗୁଡ଼ିକରେ ସମ୍ପୃକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ସୁଧ ଦାବି । ତେଣୁ, ଧାରା 11 ଅନୁଯାୟୀ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ପ୍ରସଙ୍ଗଗୁଡ଼ିକ କିମ୍ବା ଧାରା 18 ଅନୁଯାୟୀ ଉଲ୍ଲିଖିତ ଏବଂ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ପ୍ରସଙ୍ଗ ବ୍ୟତୀତ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ବିଷୟକୁ ଉକ୍ତ ଡିକ୍ରୀ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରିପାରିବ ନାହିଁ ଏବଂ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ପ୍ରସଙ୍ଗକୁ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରିପାରିବ ନାହିଁ । ଯେହେତୁ ଜମି ଅଧିଗ୍ରହଣ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ପାଖରେ କ୍ଷତିପୂରଣ ବଦଳରେ ଜମି ଆବଣ୍ଟନ କରିବାର କୌଣସି କ୍ଷମତା କିମ୍ବା ଅଧିକାରିତା ନାହିଁ, ଧାରା 11 ଅନୁଯାୟୀ ପ୍ରଦତ୍ତ ଜମି ଆବଣ୍ଟନ ପାଇଁ ଅଧିନିର୍ଣ୍ଣୟରେ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ନିର୍ଦ୍ଦେଶର କୌଣସି ସ୍ୱୀକୃତି ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଧାରା 18 ଅନୁଯାୟୀ ଡିକ୍ରି, ଯଦି କୌଣସି ଥାଏ, ଏକ ଅସିଦ୍ଧତା ଅଟେ । ସେହି ପକ୍ଷରୁ କାର୍ଯ୍ୟକାରିତାରେ ଡିକ୍ରୀର ଅବୈଧତା, ଅସିଦ୍ଧତା ଉତ୍ଥାପନ କରିବା ପାଇଁ ଅପିଲକାରୀଙ୍କ ପାଇଁ ଏହା ଉନ୍ମୁକ୍ତ ଅଛି । ତଦନୁସାରେ,

ଅଧିନିର୍ଣ୍ଣୟରେ ଥିବା ଜମିର ଦଖଲ ବିତରଣ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ପ୍ରଦାନ କରୁଥିବା କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଅସିଦ୍ଧ, ଗୁରୁତ୍ୱହୀନ ଏବଂ କାର୍ଯ୍ୟକାରିତା ବିହୀନ ଅଟେ । ଏହାକୁ ଖାରଜ କରି ଦିଆଯାଇଛି ।

ଦେୱାନୀ ଅପିଲୀୟ ଅଧିକାରିତା: ଦେୱାନୀ ଅପିଲ ସଂଖ୍ୟା 4209 ଏବଂ 4210/1992 ।

S.B.C.R. ସଂଖ୍ୟା 646/90 ଏବଂ 591/1991 ରେ ରାଜସ୍ଥାନ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟର 20.12.91 ତାରିଖର ରାୟ ଏବଂ ଆଦେଶରୁ ।

ଅପିଲକାରୀଙ୍କ ପକ୍ଷରୁ ଅରୁଣେଶ୍ୱର ଗୁପ୍ତା ।

ଉତ୍ତରଦାତାମାନଙ୍କ ପକ୍ଷରୁ ଏଚ୍. ଏନ୍. ସାଲଭେ, ଅତୁଲ ୱାଇ. ଚିତାଲେ, ରବିକେଶ ସିହ୍ନା, ଜେ. ଆର୍. ଗ୍ରୋଭର, ଅଶୋକ ଶର୍ମା ଏବଂ ଶ୍ରୀମତୀ ସୁଚିତ୍ରା ଏ. ଚିତାଲେ ।

ନ୍ୟାୟାଳୟର ନିମ୍ନଲିଖିତ ଆଦେଶ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା:

ଦେୱାନୀ ପୁନରୀକ୍ଷଣ ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 591/91 ଏବଂ 646/90 ରେ କରାଯାଇଥିବା ରାଜସ୍ଥାନ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟର ଜୟପୁର ବିଚାରପୀଠର 20 ଡିସେମ୍ବର, 1991 ତାରିଖର ଆଦେଶରୁ ଏହି ଅପିଲଗୁଡ଼ିକ ଉତ୍ପନ୍ନ ହୋଇଛି । ଏକ ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ଦିଗଦର୍ଶନରେ ତଥ୍ୟଗୁଡ଼ିକ ରହିଛି । ରାଜସ୍ଥାନ ଜମି ଅଧିଗ୍ରହଣ ଅଧିନିୟମ, 1953 ସଂକ୍ଷିପ୍ତରେ 'ଅଧିନିୟମ'ର ଧାରା 4(i) ଅନୁଯାୟୀ କ୍ଷମତା ପ୍ରୟୋଗ କରି, ସେହି ସହରର ଯୋଜନାବଦ୍ଧ ବିକାଶ ପାଇଁ ଭୋଜପୁରା ଛକ ସୁଦର୍ଶନପୁରା ଗ୍ରାମରେ, ଯାହା ବର୍ତ୍ତମାନ ଜୟପୁର ସହରର ଅଂଶବିଶେଷ ଅଟେ 9 ଜୁନ୍, 1960ରେ ରାଜସ୍ଥାନ ସରକାର 552 ବିଘା ଏବଂ 8 ବିଶ୍ୱ ଜମି ଅଧିଗ୍ରହଣ କରିବା ପାଇଁ ପ୍ରକାଶିତ କରିଥିଲେ । 9 ଜାନୁଆରୀ, 1961 ରେ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ଏକ ଅଧିନିର୍ଣ୍ଣୟରେ ଜଣେ ଛୋଟେଲାଲଙ୍କର 4 ବିଘା, 1 ବିଶ୍ୱାସ ଜମିକୁ ବାଦ ଦିଆଯାଇଥିଲା । ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟରେ ଉତ୍ତରଦାତା ରାଧେ ଶ୍ୟାମ, ନଭଲ କିଶୋର ଏବଂ ଶ୍ୟାମ ସୁନ୍ଦର ପଞ୍ଜୀକୃତ ବିକ୍ରି ଦଲିଲ ଦ୍ୱାରା ଛୋଟେଲାଲଙ୍କଠାରୁ ଜମିର ଏକ ଅଂଶ କିଣିବା ପରେ ଜମି ଅଧିଗ୍ରହଣ ଅଧିକାରୀ 21 ଜାନୁଆରୀ, 1974 ରେ ଏକ ଅଧିନିର୍ଣ୍ଣୟ ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ । ସେହି ଅଧିନିର୍ଣ୍ଣୟରେ ଜମି ଅଧିଗ୍ରହଣ ଅଧିକାରୀ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କୁ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା କ୍ଷତିପୂରଣ ବଦଳରେ ଆବଣ୍ଟିତ 266.6 ବର୍ଗ ୟାର୍ଡ ଜମିର ମୂଲ୍ୟ ପ୍ରତି 2131.68 ଟଙ୍କାର ମୂଲ୍ୟ କାଟିଥିଲେ । ଅଧିଗ୍ରହଣ

କରାଯାଇଥିବା ଜମିର ଦଖଲ 2 ଡିସେମ୍ବର, 1980 ତାରିଖରେ ନିଆଯାଇଥିଲା ଏବଂ ଏହାକୁ ଅପିଲକାରୀ-ଜୟପୁର ଉନ୍ନୟନ ପ୍ରାଧିକରଣକୁ ହସ୍ତାନ୍ତର କରାଯାଇଥିଲା । ଧାରା 18 ଅଧୀନରେ ହୋଇଥିବା ବିଚାରାର୍ଥେ ପ୍ରେରଣରେ ଜମି ଅଧିଗ୍ରହଣ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ଅଧିନିର୍ଣ୍ଣୟକୁ ଦେୱାନୀ ଅଦାଲତ ସୁନିଶ୍ଚିତ କରିଥିଲେ କିନ୍ତୁ ସେଥିରେ କରାଯାଇଥିବା ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ପରିମାଣର କିଛି ଦ୍ୱିଗୁଣିତ ହ୍ରାସକୁ ସଂଶୋଧନ କରିଥିଲେ । ଏହା ପରେ, କିଛି ବ୍ୟକ୍ତି କ୍ଷତିପୂରଣ ବଦଳରେ ଜମି ମଞ୍ଜୁର ପାଇଁ ଆଜ୍ଞାଦେଶ ଆବେଦନ ଦାଖଲ କରିଥିଲେ ଏବଂ ଉତ୍ତରଦାତାମାନେ ଧାରା 18 ଅଧୀନରେ ଏକ ବିଚାରାର୍ଥେ ପ୍ରେରଣରେ ଦେୱାନୀ ଅଦାଲତ ଦ୍ୱାରା ପାରିତ ହୋଇଥିବା ଅଧିନିର୍ଣ୍ଣୟକୁ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରିବା ପାଇଁ ଏକ ନିଷ୍ପାଦନ ଦାଖଲ କରିଥିଲେ । କ୍ଷତିପୂରଣ ବଦଳରେ କରାଯାଇଥିବା ସ୍ଥାନ ଆବଣ୍ଟନ ପାଇଁ ଅଧିନିର୍ଣ୍ଣୟର କାର୍ଯ୍ୟକାରିତା ଉପରେ ଅପିଲକାରୀ ଏକ ଆପତ୍ତି ଉଠାଇଥିଲେ । ନିଷ୍ପାଦନ ଅଦାଲତ ସେହି ଆପତ୍ତିଟିକୁ ଆଂଶିକ ଭାବେ ସମର୍ଥନ କରିଥିଲେ, କିନ୍ତୁ ଉତ୍ତରଦାତାମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପୁନରୀକ୍ଷଣ କରାଯିବା ପରେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟର ଦୁଇ ଜଣିଆ ବିଚାରପତିଙ୍କ ଖଣ୍ଡପୀଠ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରିଥିଲେ ଯେ ଅଧିନିର୍ଣ୍ଣୟର କାର୍ଯ୍ୟକାରିତାର ଆପତ୍ତି ଉଠାଇବାକୁ ଅପିଲକାରୀଙ୍କ ପାଖରେ ଅନୁମତି ନାହିଁ ଏବଂ ତଦନୁସାରେ ପୁନରୀକ୍ଷଣକୁ ଅନୁମତି ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ । ତେଣୁ, ବିଶେଷ ଅନୁମତି ଦ୍ୱାରା ଏହି ଅପିଲଗୁଡ଼ିକ ।

ଅପିଲକାରୀମାନଙ୍କର ଯୁକ୍ତି ହେଉଛି ଯେ କ୍ଷତିପୂରଣ ବଦଳରେ ଅଧିଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଥିବା ଜମିର କିଛି ଅଂଶ ଆବଣ୍ଟନ କରିବାର କୌଣସି ଅଧିକାରିତା ଜମି ଅଧିଗ୍ରହଣ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ପାଖରେ ନାହିଁ ଏବଂ ତେଣୁ, ସେହି ପରିମାଣର ଅଧିନିର୍ଣ୍ଣୟ ଏକ ଅସିଦ୍ଧତା ଅଟେ, ଯାହା ଉପରେ ଦେୱାନୀ ଅଦାଲତଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ସମର୍ଥନ କରାଯାଇଥିବା ସେହି ଅଧିନିର୍ଣ୍ଣୟର କାର୍ଯ୍ୟକାରିତା ସମେତ ଯେକୌଣସି ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ ଆପତ୍ତି ଉଠାଯାଇପାରିବ ।

ଉତ୍ତରଦାତାମାନଙ୍କ ପକ୍ଷରୁ ହାଜର ବିଜ୍ଞ ବରିଷ୍ଠ ଅଧିବକ୍ତା ଶ୍ରୀ ହରିଶ ସାଲଭେ ଯୁକ୍ତି ଦର୍ଶାଇଥିଲେ ଯେ ଏହି ଅଧିନିୟମର ଧାରା 31(4) ଅନୁଯାୟୀ, ଜମି ଅଧିଗ୍ରହଣ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ପାଖରେ ଜମି ମାଲିକମାନଙ୍କ ସହ ଏକ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିବାକୁ କ୍ଷମତା ଥିଲା ଯାହାର କୌଣସି ସୀମା ନଥିଲା, ଯଦିଓ ଧାରା 31 ର ଉପ-ଧାରା (3) ରେ ସମାନ ସୀମା ଦେଖିବାକୁ ମିଳିଥିଲା । ତେଣୁ, କ୍ଷତିପୂରଣ ବଦଳରେ ଜମି ଆବଣ୍ଟନ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ପ୍ରଦାନ କରୁଥିବା ଅଧିନିର୍ଣ୍ଣୟ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ରୂପେ ଆଇନଗତ ଥିଲା । ଅଧିନିର୍ଣ୍ଣୟକୁ ଚୂଡ଼ାନ୍ତ ହେବାକୁ ଅନୁମତି ଦେବା ପରେ, କାର୍ଯ୍ୟକାରିତା ପକ୍ଷରେ ସନ୍ଦର୍ଭ ଅଦାଲତ ଦ୍ୱାରା ସୁନିଶ୍ଚିତ କରାଯାଇଥିବା ଜିଲ୍ଲାପାଳଙ୍କ ଅଧିନିର୍ଣ୍ଣୟର ନ୍ୟାୟିକ ଅଧିକାରିତାର

ଅଭାବ କିମ୍ବା ଅବୈଧତାର ବିବାଦ ଉଠାଇବାକୁ ଅପିଲକାରୀଙ୍କ ପାଇଁ ଆଉ ଉନ୍ମୁକ୍ତ ନାହିଁ । ସେ ଆହୁରି ମଧ୍ୟ ଯୁକ୍ତି କରିଥିଲେ ଯେ କ୍ଷତିପୂରଣ ବଦଳରେ ପ୍ଲଟ୍ ଆବଣ୍ଟନ କରିବା ସରକାରଙ୍କ ନୀତି ଥିଲା ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନଙ୍କ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଏହାକୁ ଅନୁମତି ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଛି । ଉତ୍ତରଦାତାମାନେ ସେହି ଜମିଗୁଡ଼ିକ ସମ୍ବନ୍ଧରେ କ୍ଷତିପୂରଣ ପାଇବାର ଅଧିକାରକୁ ଅଗ୍ରାହ୍ୟ କରିଦେବା ପରେ, ଜମି ଅଧିଗ୍ରହଣ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ପାଖରେ କ୍ଷତିପୂରଣ ବଦଳରେ ଜମି ଆବଣ୍ଟନ କରିବାର କୌଣସି କ୍ଷମତା ନାହିଁ ବୋଲି ଯୁକ୍ତି କରିବାକୁ ଅପିଲକାରୀଙ୍କ ପାଇଁ ଏହା ଆଉ ଉନ୍ମୁକ୍ତ ନାହିଁ ।

ଉଭୟ ପକ୍ଷର ବିଜ୍ଞ ଅଧିବକ୍ତାଙ୍କ ଯୁକ୍ତିକୁ ଗ୍ରହଣ କରି ଏବଂ ଆମର ଉଦ୍ବେଗଜନକ ବିଚାର ଉପରେ ବିଚାର କରି, ଯେଉଁ ପ୍ରଶ୍ନ ଉଠିଥାଏ, ତାହା ହେଉଛି, ଅଧିଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଥିବା ଜମି କିମ୍ବା ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଜମିରୁ କ୍ଷତିପୂରଣ ବଦଳରେ ଜମି ଅଧିନିର୍ଣ୍ଣୟ କରିବା ପାଇଁ ଅଧିନିୟମର କୌଣସି ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅନୁଯାୟୀ ଜିଲ୍ଲାପାଳଙ୍କର କ୍ଷମତା ଥିଲା କି । ଜମି ଅଧିଗ୍ରହଣ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 11ରେ ତାଙ୍କର କ୍ଷମତାର ଅନୁସନ୍ଧାନ କରାଯାଇପାରିବ । ଏହାର ବଜାର ମୂଲ୍ୟ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରିବା ଏବଂ ଅଧିନିର୍ଣ୍ଣୟ ପ୍ରଦାନ କରିବା ପାଇଁ ସେ ସେଥିରେ ଉଲ୍ଲିଖିତ ବିଷୟଗୁଡ଼ିକର ଅନୁସନ୍ଧାନ କରିବା ଆବଶ୍ୟକ । ଧାରା 11 ରେ କୁହାଯାଇଛି ଯେ ଜମି ପ୍ରତି ଆଗ୍ରହୀ କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ (I) ଅଧିଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଥିବା ଜମିର ମାପ କିମ୍ବା (II) କ୍ଷତିପୂରଣ ଦାବି କରୁଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ସମ୍ପୃକ୍ତ ସ୍ୱାର୍ଥର ଆପତ୍ତିକୁ ଜିଲ୍ଲାପାଳ ତଦନ୍ତ କରିବାକୁ ଅଗ୍ରସର ହେବେ ଏବଂ ସେ ଏହି ଅଧିନିର୍ଣ୍ଣୟ ପ୍ରଦାନ କରିବେ:

(i) ଜମିର ପ୍ରକୃତ କ୍ଷେତ୍ରଫଳ;

(ii) ଉକ୍ତ ଜମି ପାଇଁ କ୍ଷତିପୂରଣକୁ, ଯାହା ତାଙ୍କ ମତରେ ଅନୁମତି ଦିଆଯିବା ଉଚିତ; ଏବଂ

(iii) ଜମି ପ୍ରତି ଆଗ୍ରହୀ ବୋଲି ଜଣାଥିବା କିମ୍ବା ବିଶ୍ୱାସ କରାଯାଉଥିବା ସମସ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଉକ୍ତ କ୍ଷତିପୂରଣର ଆବଣ୍ଟନ, ଯାହାଙ୍କ ବିଷୟରେ କିମ୍ବା ଯାହାଙ୍କ ଦାବି ଉପରେ, ସେ ସୂଚନା ରଖିଛନ୍ତି ଯେ ସେମାନେ ଯଥାକ୍ରମେ ତାଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ହାଜର ହୋଇଛନ୍ତି କି ନାହିଁ ।

ତେଣୁ, ଜମି ଅଧିଗ୍ରହଣ ଅଧିକାରୀଙ୍କୁ ସ୍ପଷ୍ଟ ଭାବେ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା କ୍ଷମତା କେବଳ ଅଧିଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଥିବା ଜମିର ପ୍ରକୃତ କ୍ଷେତ୍ରଫଳର ତଦନ୍ତ ଏବଂ କ୍ଷତିପୂରଣ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରିବା,

ଯାହା ତାଙ୍କ ମତରେ ଅଧିଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଥିବା ଜମିକୁ ମଞ୍ଜୁର କରାଯିବା ଉଚିତ୍, ଏବଂ ତାଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ହାଜର ହୋଇଥିବା ଦାବିଦାର କିମ୍ବା ଜଣାଶୁଣା ବ୍ୟକ୍ତି କିମ୍ବା ଜମି ପ୍ରତି ଆଗ୍ରହୀ ବୋଲି ଜଣାଯାଉଥିବା କିମ୍ବା ବିଶ୍ୱାସ କରାଯାଉଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ କ୍ଷତିପୂରଣ ବଣ୍ଟନ କରିବା ଅଟେ । ଧାରା 11 ଦ୍ୱାରା ଜିଲ୍ଲାପାଳଙ୍କୁ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା କ୍ଷମତା ବ୍ୟତୀତ ଅନ୍ୟ କୌଣସି କ୍ଷମତାକୁ ଏହା ଅନ୍ତର୍ନିହିତ ଭାବରେ ବାଦ ଦେଇଥାଏ । ଏହି ଅଧିନିର୍ଣ୍ଣୟ କେବଳ ଉପରୋକ୍ତ ପ୍ରସଙ୍ଗଗୁଡ଼ିକର ଏକ ପ୍ରସ୍ତାବ ଅଟେ । ଧାରା 12(2) ଅନୁଯାୟୀ ଅଧିନିର୍ଣ୍ଣୟ ପ୍ରଦାନ କରିବା ସମୟରେ, ଜିଲ୍ଲାପାଳ ତାଙ୍କ ଅଧିନିର୍ଣ୍ଣୟର ଏକ ଅଧିସୂଚନା ସେହି ଆଗ୍ରହୀ ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କୁ ଦେବେ ଯେଉଁମାନେ ଅଧିନିର୍ଣ୍ଣୟ ପ୍ରଦାନ କରିବା ସମୟରେ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଭାବରେ ଉପସ୍ଥିତ ନାହାଁନ୍ତି କିମ୍ବା ସେମାନଙ୍କ ଅଧିବକ୍ତାଙ୍କ ମାଧ୍ୟମରେ ପ୍ରତିନିଧିତ୍ୱ କରୁନାହାଁନ୍ତି । ଧାରା 18 ଅନୁଯାୟୀ କୌଣସି ଆଗ୍ରହୀ ଏବଂ ଅଧିନିର୍ଣ୍ଣୟ ଗ୍ରହଣ କରିନଥିବା ବ୍ୟକ୍ତି, ଜିଲ୍ଲାପାଳଙ୍କୁ ଲିଖିତ ଆବେଦନ ମାଧ୍ୟମରେ, ତାଙ୍କୁ (I) ଜମିର ମାପ କିମ୍ବା (II) କ୍ଷତିପୂରଣର ପରିମାଣ, (III) ଯେଉଁ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ଏହା ପ୍ରଦାନ କରାଯିବ କିମ୍ବା (IV) ଆଗ୍ରହୀ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ କ୍ଷତିପୂରଣର ଆବଣ୍ଟନ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଏକ ସନ୍ଦର୍ଭ ପ୍ରଦାନ କରିବାକୁ କହିପାରିବେ । ଏହିପରି ଦିଆଯାଇଥିବା ସନ୍ଦର୍ଭରେ, ଦେୱାନୀ ନ୍ୟାୟାଳୟକୁ ମୂଳ ଅଧିକାରିତାର ନ୍ୟାୟାଳୟ ଭାବେ, ଏହିପରି ଉଲ୍ଲେଖିତ ପ୍ରଶ୍ନଗୁଡ଼ିକର ତଦନ୍ତ କରିବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଛି । ଦାବିଦାର, ଜିଲ୍ଲାପାଳ ଏବଂ ଆଗ୍ରହୀ ବ୍ୟକ୍ତି ଉଲ୍ଲିଖିତ ପ୍ରଶ୍ନଗୁଡିକର ପ୍ରାମାଣିକ ତଥ୍ୟରେ ପ୍ରମାଣ ଉପସ୍ଥାପନ କରିବାକୁ କିମ୍ବା ଖଣ୍ଡନ କରିବାକୁ ହକଦାର ଅଟନ୍ତି ଏବଂ ଦେୱାନୀ ଅଦାଲତ ସେହି ପ୍ରଶ୍ନଗୁଡ଼ିକର ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେବା ଆବଶ୍ୟକ ଏବଂ ଅଧିକ କିଛି ନୁହେଁ । ଧାରା 23 ର ଉପ-ଧାରା (1) ଅନୁଯାୟୀ ସେଥିରେ ପ୍ରଦାନଯୋଗ୍ୟ ପରିମାଣ କିମ୍ବା ଉପ-ଧାରା (2) ସମେତ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଯେକୌଣସି କିମ୍ବା ସମସ୍ତ ଖଣ୍ଡ ଗୁଡ଼ିକ ଅନୁଯାୟୀ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ଅନ୍ୟ କୌଣସି ପରିମାଣର ସନ୍ଦର୍ଭ ଏବଂ ନିର୍ଣ୍ଣୟ ଉପରେ, ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଏକ ଅଧିନିର୍ଣ୍ଣୟ ପ୍ରଦାନ କରାଯିବ । ଧାରା 26 ର ଉପ-ଧାରା (2) ର କାର୍ଯ୍ୟକାରିତା ଦ୍ୱାରା ଏପରି ଅଧିନିର୍ଣ୍ଣୟକୁ ଏକ ଡିକ୍ରି ବୋଲି ବିବେଚନା କରାଯିବ ଏବଂ ଏହିପରି ପ୍ରତ୍ୟେକ ଅଧିନିର୍ଣ୍ଣୟର ଆଧାରର ବିବୃତିକୁ ଯଥାକ୍ରମେ ଦେୱାନୀ ପ୍ରକ୍ରିୟା ସଂହିତାର ଧାରା 2 ଖଣ୍ଡ (2) ଏବଂ ଧାରା 2 ଖଣ୍ଡ (9) ର ଅର୍ଥ ମଧ୍ୟରେ ଏକ ରାୟ ବୋଲି ବିବେଚନା କରାଯିବ ।

ଧାରା 11 ଅନୁଯାୟୀ ଅଧିନିର୍ଣ୍ଣୟ ପ୍ରଦାନ କରିବା ପରେ ଜିଲ୍ଲାପାଳ ତାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା କ୍ଷତିପୂରଣକୁ ଅଧିନିର୍ଣ୍ଣୟ ଅନୁଯାୟୀ ଆଗ୍ରହୀ ଏବଂ ଏହାପ୍ରତି ହକଦାର ଥିବା

ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କୁ ପ୍ରଦାନ କରିବେ ଏବଂ କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତି କିମ୍ବା ଉପ-ଧାରା (2) ରେ ଉଲ୍ଲିଖିତ ଅଧିକ ସମ୍ଭାବ୍ୟ ପରିସ୍ଥିତି ଏବଂ ଯେଉଁ ସର୍ତ୍ତାବଳୀ ସହିତ ଆମେ ସମ୍ପୃକ୍ତ ନାହୁଁ, ତାହା ଦ୍ୱାରା ପ୍ରତିରୋଧ କରାନଗଲେ ସେମାନଙ୍କୁ ପ୍ରଦାନ କରିବେ । କ୍ଷତିପୂରଣ ପ୍ରଦାନ ପରିବର୍ତ୍ତେ ଏବଂ ପ୍ରତିବଦଳରେ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଜମି ପ୍ରଦାନ କରିବାରେ ଉପ-ଧାରା (3) ଜିଲ୍ଲାପାଳଙ୍କ କ୍ଷମତା ବିଷୟରେ ସୂଚନା ପ୍ରଦାନ କରିଥାଏ, ଅର୍ଥାତ୍ ଧାରା 31 ରେ ଯାହା କିଛି ଥିବା ସତ୍ତ୍ୱେ ଉପଯୁକ୍ତ ସରକାରଙ୍କ ଅନୁମୋଦନ ସହ ଜିଲ୍ଲାପାଳ ଯେକୌଣସି ଜମି ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଅର୍ଥ କ୍ଷତିପୂରଣ ପ୍ରଦାନ କରିବା ପରିବର୍ତ୍ତେ, ପ୍ରତିବଦଳରେ ଅନ୍ୟ ଜମି ପ୍ରଦାନ କରି, ଭୂମି-ରାଜସ୍ୱ କିମ୍ବା ସମାନ ସ୍ୱତ୍ୱ ଅଧୀନରେ ଧାରଣ କରାଯାଇଥିବା ଏପରି ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଜମିକୁ ଛାଡ କରି, କିମ୍ବା ସମ୍ପୃକ୍ତ ପକ୍ଷଙ୍କ ସ୍ୱାର୍ଥକୁ ଧ୍ୟାନରେ ରଖି ଏପରି ଅନ୍ୟ ଉପାୟରେ "ସେହି ଜମିରେ ସୀମିତ ସ୍ୱାର୍ଥ ଥିବା" ଯେକୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ସହିତ କୌଣସି ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିପାରିବେ । ଧାରା 31 ର ଉପ-ଧାରା (1) ଏବଂ (2) ଅନୁଯାୟୀ ଦେୟର କଡା ଅନୁପାଳନକୁ ଉପ-ଧାରା (3) ହ୍ରାସ କରିଥାଏ ଏବଂ ତାହା ମଧ୍ୟ, ଉପଯୁକ୍ତ ସରକାରଙ୍କ ପୂର୍ବ ମଞ୍ଜୁରୀ ସହିତ ଜିଲ୍ଲାପାଳଙ୍କୁ କ୍ଷମତା ପ୍ରଦାନ କରିଥାଏ ଯେ ଅଧିଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଥିବା ଜମି ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଅର୍ଥ କ୍ଷତିପୂରଣ ପ୍ରଦାନ କରିବା ପରିବର୍ତ୍ତେ, ସେ ଅଧିଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଥିବା ଜମିରେ କେବଳ ସୀମିତ ଆଗ୍ରହ ରଖୁଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ସହ କୌଣସି ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିପାରିବେ ଏବଂ ତାଙ୍କୁ ଅଧିଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଥିବା ଜମି ବଦଳରେ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଜମି ପ୍ରଦାନ କରିପାରିବେ କିମ୍ବା ଜମି ମାଲିକଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଧାରଣ କରାଯାଇଥିବା ଅନ୍ୟ ଜମି ଉପରେ ଭୂମି ରାଜସ୍ୱ ହ୍ରାସ କରିପାରିବେ କିମ୍ବା ସୀମିତ ମାଲିକଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଧାରଣ କରାଯାଇଥିବା ସ୍ୱାର୍ଥକୁ ବିଚାରକୁ ନେଇ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ନ୍ୟାୟସଙ୍ଗତ ଉପାୟରେ କରିପାରିବେ । ଉପ-ଧାରା(4) ରେ ବ୍ୟବସ୍ଥା ରହିଛି ଯେ, ଏହି ଶେଷ ଉପଧାରା ଅର୍ଥାତ୍ ଉପ-ଧାରା (3) ରେ ଥିବା କୌଣସି ପ୍ରସଙ୍ଗକୁ ଜମି ପ୍ରତି ଆଗ୍ରହୀ ଏବଂ ଏହା ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଚୁକ୍ତି କରିବାକୁ ସକ୍ଷମ କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ସହିତ କୌଣସି ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିବା ପାଇଁ ଜିଲ୍ଲାପାଳଙ୍କ କ୍ଷମତାରେ ହସ୍ତକ୍ଷେପ କରିବା କିମ୍ବା ସୀମିତ କରିବା ବୋଲି ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରାଯିବ ନାହିଁ ।

ଆମ ବିଚାରରେ, ଧାରା 31 ର ଉପଧାରା (4) ର ପଠନ ସୂଚିତ କରେ ଯେ ଜମି ଅଧିଗ୍ରହଣ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ପାଖରେ କ୍ଷତିପୂରଣ ବଦଳରେ ଅଧିଗ୍ରହଣ କରଯାଇଥିବା ଜମି କିମ୍ବା ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଜମି ଦେବା ପାଇଁ କୌଣସି କ୍ଷମତା କିମ୍ବା ଅଧିକାରିତା ନାହିଁ । ଯଦିଓ କ୍ଷତିପୂରଣ ପ୍ରଦାନ ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ଉପଧାରା (4) ତାଙ୍କୁ କ୍ଷମତା ପ୍ରଦାନ କରିଥାଏ, ଏହା କ୍ଷତିପୂରଣ ବଦଳରେ କୌଣସି ଜମି ଦେବାକୁ ତାଙ୍କୁ କ୍ଷମତା ପ୍ରଦାନ କରେ ନାହିଁ । ଉପଧାରା (3) ସ୍ପଷ୍ଟ ଭାବେ "କେବଳ

ପ୍ରତିବଦଳରେ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଜମି ଆବଣ୍ଟନ କରିବା" କ୍ଷମତା ପ୍ରଦାନ କରିଥାଏ । ଅନ୍ୟ ଶବ୍ଦରେ କହିବାକୁ ଗଲେ, ଧାରା 31(3) ବ୍ୟତୀତ କ୍ଷତିପୂରଣ ବଦଳରେ ଅଧିଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଥିବା ଜମି ଆବଣ୍ଟନ ପାଇଁ, ତାହା ମଧ୍ୟ କେବଳ ସୀମିତ ଆଗ୍ରହ ଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ଆବଣ୍ଟନ ପାଇଁ ଏହା ଆଇନଗତ ବାଧ୍ୟ ନୁହେଁ । ଯଦି ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କ ପକ୍ଷରୁ ବିଜ୍ଞ ଅଧିବକ୍ତାଙ୍କ ଯୁକ୍ତି, ଯେ କ୍ଷତିପୂରଣ ପ୍ରଦାନ କରିବା ସମୟରେ ଜିଲ୍ଲାପାଳ (ଜମି ଅଧିଗ୍ରହଣ ଅଧିକାରୀ) ଙ୍କ ପାଖରେ ଧାରା 31 ର ଉପଧାରା (3) ଅନୁଯାୟୀ ଦିଆଯାଇଥିବା ସୀମିତ କ୍ଷମତାଠାରୁ ଅଧିକ କ୍ଷମତା ଅଛି, ଏହା ସେହି ଅଧୀନରେ ପରିକଳ୍ପିତ ଯୋଜନାର ବିପରୀତ ହେବ ଏବଂ ଏହାର ଫଳସ୍ୱରୂପ ସାର୍ବଜନୀନ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ବିଫଳ ହେବ । ଏହି ସମସ୍ୟାକୁ ଭିନ୍ନ ଦୃଷ୍ଟିକୋଣରୁ ବିଚାର କରାଯାଇପାରେ । ଧାରା 4(1) ଅନୁଯାୟୀ, ସାର୍ବଜନୀନ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଆବଶ୍ୟକ ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଜମିକୁ ଉପଯୁକ୍ତ ସରକାର ସୂଚିତ କରନ୍ତି । ଧାରା 6 ଅନୁଯାୟୀ ଘୋଷଣାନାମା ପ୍ରକାଶ ପାଇବା ପରେ, ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ସୀମା ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ ସହିତ ଜମିର ପରିମାଣକୁ ଏକ ସାର୍ବଜନୀନ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଆବଶ୍ୟକ ଜମି ଭାବରେ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ କରାଯାଇଥାଏ । ଯଦି ଧାରା 17 (i) ଅନୁଯାୟୀ କ୍ଷମତା ପ୍ରୟୋଗ କରି, ଧାରା 5A ଅଧୀନରେ ତଦନ୍ତକୁ ଅପ୍ରୟୋଜନୀୟ ମନେ କରାଯାଏ, ତେବେ ଜିଲ୍ଲାପାଳ ଧାରା 17, 9 ଏବଂ 10 ଅନୁଯାୟୀ ଅଧିସୂଚନା ଜାରି କରିବା ପରେ ସାର୍ବଜନୀନ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ବ୍ୟବହାର ପାଇଁ ଅଧିଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଥିବା ଜମିର ଦଖଲ ଗ୍ରହଣ କରିବାକୁ ହକଦାର ଅଟନ୍ତି । ଅନ୍ୟଥା, ଅଧିନିର୍ଣ୍ଣୟ ଦେବା ଏବଂ କ୍ଷତିପୂରଣ ପ୍ରଦାନ କରିବା ପାଇଁ ପ୍ରସ୍ତାବ ଦେବା ପରେ, ଧାରା 16 ଅନୁଯାୟୀ ତାଙ୍କୁ ଜମିର ଦଖଲ ଗ୍ରହଣ କରିବାର କ୍ଷମତା ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଛି । ଏଭଳି ଜମି ସମସ୍ତ ଆଇନଗତ ଦାବିରୁ ମୁକ୍ତ ହୋଇ ସରକାରଙ୍କ ଉପରେ ନ୍ୟସ୍ତ ହୋଇଥାଏ । ଦଖଲ ଗ୍ରହଣ କରିବା ପୂର୍ବରୁ ଜମିକୁ ସୂଚନାରୁ ଓହରେଇ ଦେବା ହେଉଛି ଧାରା 48 ଅନୁଯାୟୀ ସରକାରଙ୍କ ପାଇଁ ଏକମାତ୍ର କ୍ଷମତା । ସେଥିପାଇଁ, ଏହି ଅଧିନିୟମର ଯୋଜନାରେ, ଜମି ଅଧିଗ୍ରହଣ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ପାଖରେ କ୍ଷତିପୂରଣ ବଦଳରେ ଅଧିଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଥିବା ଜମିର ଏକ ଅଂଶର ଦଖଲ ଦାବି କରିବା ପାଇଁ ପୂର୍ବତନ ମାଲିକଙ୍କ ଉପରେ କୌଣସି ଆଇନଗତ ଦାବି କିମ୍ବା ଅଧିକାର ସୃଷ୍ଟି କରିବାର କୌଣସି କ୍ଷମତା ନାହିଁ । ଯଦି ଜମି ଅଧିଗ୍ରହଣ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ଏପରି କ୍ଷମତାକୁ ପ୍ରୟୋଗ କରାଯାଏ, ତେବେ ଏହା ସାର୍ବଜନୀନ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ପାଇଁ ଆତ୍ମ-ବିଫଳ ଏବଂ କ୍ଷତିକାରକ ହେବ ।

ତେବେ ପ୍ରଶ୍ନ ହେଉଛି, ଅଧିନିର୍ଣ୍ଣୟ ଅଧୀନରେ ଅଧିଗ୍ରହଣ ହୋଇଥିବା ଜମିର ଆବଣ୍ଟନ ବିଷୟରେ କାର୍ଯ୍ୟକାରିତା ଦିଗରେ ଆପତ୍ତି ଉଠାଇବାକୁ ଅପିଲକାରୀଙ୍କ ପାଇଁ ଏହା ଖୋଲା ଅଛି

କି । ଆମେ ପୂର୍ବରୁ କହିଛୁ ଯେ ଯାହା କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହୋଇପାରିବ ତାହା କେବଳ ଧାରା 26(2) ଅନୁଯାୟୀ ଏକ ଅଧିନିର୍ଣ୍ଣୟ, ଅର୍ଥାତ୍, ପ୍ରଦତ୍ତ ରାଶି କିମ୍ବା ଅଧିଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଥିବା ଜମିରେ ସମ୍ପୃକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ସୁଧ ଦାବି । ତେଣୁ, ଧାରା 11 ଅନୁଯାୟୀ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ପ୍ରସଙ୍ଗ କିମ୍ବା ଧାରା 18 ଅନୁଯାୟୀ ଉଲ୍ଲିଖିତ ଏବଂ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ପ୍ରସଙ୍ଗ ବ୍ୟତୀତ ଉକ୍ତ ଡିକ୍ରୀ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ବିଷୟକୁ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରିପାରିବ ନାହିଁ । ଯେହେତୁ ଆମେ ପୂର୍ବରୁ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରିସାରିଛୁ ଯେ କ୍ଷତିପୂରଣ ବଦଳରେ ଅଧିଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଥିବା ଜମିର କିଛି ଅଂଶ ଆବଣ୍ଟନ କରିବାର କୌଣସି ଅଧିକାରିତା ଜମି ଅଧିଗ୍ରହଣ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ପାଖରେ ନାହିଁ ଏବଂ ଧାରା 11 ଅନୁଯାୟୀ ଜମି ଆବଣ୍ଟନ ପାଇଁ ପ୍ରଦତ୍ତ ଅଧିନିର୍ଣ୍ଣୟର ନିର୍ଦ୍ଦେଶଗୁଡିକର କୌଣସି ସ୍ୱୀକୃତି ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଯଦି କିଛି ଡିକ୍ରି ଥାଏ, ତାହା ଧାରା 18 ଅନୁଯାୟୀ ଅସିଦ୍ଧ ଅଟେ । ସେହି ତରଫରୁ କାର୍ଯ୍ୟକାରିତାରେ ଡିକ୍ରୀର ଅବୈଧତା, ଅସିଦ୍ଧତା ଉତ୍ଥାପନ କରିବା ପାଇଁ ଅପିଲକାରୀଙ୍କ ପାଇଁ ଏହା ଉନ୍ମୁକ୍ତ ଅଛି । ତଦନୁସାରେ, ଅଧିନିର୍ଣ୍ଣୟରେ ଥିବା ଜମିର ଦଖଲ ବିତରଣ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ପ୍ରଦାନ କରୁଥିବା କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଅସିଦ୍ଧ, ଗୁରୁତ୍ୱହୀନ ଏବଂ କାର୍ଯ୍ୟକାରିତା ବିହୀନ ଅଟେ । ତଦନୁସାରେ ଏହାକୁ ଖାରଜ କରି ଦିଆଯାଇଛି ।

ଏହା ଦର୍ଶାଯାଇଛି ଯେ ବିସ୍ଥାପିତ ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କୁ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଉପଯୁକ୍ତ ସ୍ଥାନ ଆବଣ୍ଟନ କରିବା ପାଇଁ ସରକାର ଏକ ନୀତି ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିଛନ୍ତି ଏବଂ ଉପଯୁକ୍ତ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ପ୍ରଦାନ କରିବା ପାଇଁ ଅନୁରୋଧ କରାଯାଇଛି । ଏପରି କୌଣସି ନୀତି ଆମ ଦୃଷ୍ଟିକୁ ଅଣାଯାଇନାହିଁ । ସେଥିପାଇଁ, ଆମେ ଏପରି କୌଣସି ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ପ୍ରଦାନ କରିପାରିବୁ ନାହିଁ । ଏହା ମଧ୍ୟ ଦର୍ଶାଯାଇଛି ଯେ 9 ଜାନୁଆରୀ, 1994 ତାରିଖର ଅଧିନିର୍ଣ୍ଣୟରେ ଜିଲ୍ଲାପାଳଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଜାରି କରାଯାଇଥିବା ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଅନୁଯାୟୀ ଅନ୍ୟ କେତେକ ସମ୍ପତ୍ତିକୁ ଅନ୍ୟମାନଙ୍କୁ ଆବଣ୍ଟନ କରାଯାଇଥିଲା । ଅପିଲକାରୀଙ୍କ ପକ୍ଷରୁ ବିଜ୍ଞ ଅଧିବକ୍ତାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଦର୍ଶାଯାଇଛି ଯେ ଏହି ଅଦାଲତରେ ଅପିଲଗୁଡ଼ିକ ଦାଖଲ କରାଯାଇଛି ଏବଂ ସମସ୍ତ ମାମଲା ବିଚାରାଧୀନ ଅଛି ଏବଂ ଅଧିନିର୍ଣ୍ଣୟ ଅଧୀନରେ କାହାକୁ ସୁବିଧା ପ୍ରାପ୍ତି ନିମନ୍ତେ ଅନୁମତି ନାହିଁ । ଏଭଳି ବିବୃତିକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି ଆମେ ଜାଗା ଆବଣ୍ଟନ ପାଇଁ କୌଣସି ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ପ୍ରଦାନ କରିପାରିବୁ ନାହିଁ ।

ତଦନୁସାରେ ଅପିଲଗୁଡିକୁ ଅନୁମତି ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଛି କିନ୍ତୁ ପକ୍ଷମାନଙ୍କୁ ସେମାନଙ୍କର ନିଜସ୍ୱ ଖର୍ଚ୍ଚ ବହନ କରିବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦିଆଯାଇଛି ।

ଟି. ଏନ୍. ଏ. ଅପିଲଗୁଡ଼ିକୁ ଅନୁମତି ପ୍ରଦାନ କରାଗଲା ।

<u>ଅସ୍ୱୀକରଣ</u>

"ଉପଭାଷା ରେ ଅନୁବାଦିତ ରାୟ କେବଳ ମକଦ୍ଦମାରେ ପକ୍ଷଭୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ସୀମିତ ବ୍ୟବହାର ଏବଂ ତାଙ୍କ ଆଞ୍ଚଳିକ ଭାଷାରେ ବୋଧଗମ୍ୟ ହେବା ନିମନ୍ତେ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଏବଂ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ଏହା ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇନପାରେ । ସମସ୍ତ ବ୍ୟବହାରିକ ଏବଂ ସରକାରୀ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ରାୟର ଇଂରାଜୀ ସଂସ୍କରଣଟି ପ୍ରାମାଣିକ ବିବେଚିତ ହେବ ଏବଂ ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟାନ୍ୱୟନ ଏବଂ ନିଷ୍ପାଦନ ନିମନ୍ତେ ଏହା ଉପଯୁକ୍ତ ବିବେଚିତ ହେବ ।"

ଭାଷାନ୍ତର:

ସୁଶ୍ରୀ ସଙ୍ଗୀତା ଲେଙ୍କା,
ଅନୁବାଦିକା,
ଓଡ଼ିଶା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ, କଟକ